

VISOKO GOSPODARSKO UČILIŠTE U KRIŽEVCIMA

RAZGOVOR IZ PROŠLOSTI

SANJA ČURČIJA

Priča mi moja majka nešto što meni zvuči kao neobična priča, puna nevjerojatnosti. Zar je moguće da je postojalo vrijeme kad nije bilo Čokolina, Linolade ili žvakaće gume?! O, daa i nije tome tako davno. Istina je da sam ja četvrta generacija i da je moj pradjed bio dijete prije gotovo 100 godina. Ali i kad je moja majka bila dijete za mog su djeda šumske jagode bile neprocjenjiva poslastica, pravo bogatstvo. Donosio ih je mojoj majci kad se vraćao sa stokom s ispaše. Uvijek ih je zataknuo za traku starog masnog šešira, a bile su vezane vlatima trave u mali stručak. Uz to što su bile slatke, bile su i simbol ljubavi i znak pažnje.

Još veću važnost u skromnim životima naših predaka imala je jabuka. Jabuku je momak darovao curi koju je htio ženiti, od jabuke se radila pogača za gladna dječja usta i za izmorene muškarce kad bi se vraćali s teškog rada na njivama. Jabuka se, ona sitna i crvena čuvala do Božića kad je postala ukras na božićnom drvcu. One jabuke deblje kože stavljale su se u trapove gdje su žene čuvala i kupus i hren i krumpir da traju što duže, a i repu kao hranu i za ljude i za životinje.

Ali najjeftinija je bila sušena jabuka koju je baka nanizala na nit pređe, te ju sušila iznad velike starinske peći, koja je imala malu klupicu na kojoj je uvijek zimi spavalo neko dijete. U pretincu peći uvijek je stajala na toplome zdjela puna masnih žganaca i drvena žlica, da djed koji je bio glava i gospodar kuće može pojesti ako ogladni. Djeca to nisu smjela dirati. Oni su dobili ono što je ostalo od djeda. No baka je uvijek znala kriomice sačuvati krišku kruha da gurne u gladna dječja usta.

Zemljani pod stare kuće meo se i čistio brezovom metlom, a da se ne diže prašina uvijek se polijevao vodom koja se morala donijeti sa bunara. Kraj bunara bilo je veliko korito u kojem je baka prala rublje sa sapunom koji je sama izrađivala (kuhala ga je).

Najljepše su bile bakine suknje, crne, plisirane i „bluzeki“, vezeni, cvjetnog uzorka koje je baka oblačila za Uskrs i za Božić kad bi na bluzeka opremila samo još crni „ štrikanec“- koji je imala samo jedan u životu jer je imao visoku cijenu i sigurno je za njega štedila 5 godina. Odjeća se nasljeđivala, kao i obuća. Iako su svi, a pogotovo

djeca, većinom bili bosi, a obuća se nosila u crkvu ili u školu, ako su djeca išla.

Muška su djeca morala raditi usporedo s odraslima i na polju i u staji, dok su ženska djeca bila više uz kuću i kućanske poslove, te su uzgajale perad od čijeg su perja izrađivale jastuke i „tuhice“ za pokrivanje. Perje se skupljalo i sušilo do kasne jeseni. Pa kad su svi radovi na polju završili, kukuruz se pobrao i zasijala pšenica, krenule su „ČEHARE“.

Tada se svo skupljeno perje čijalo u svakoj kući po redu, sve do Božića. Uz svjetlo petrolejki, uz pjesmu i „kukuruznu zlevanku“ žene su radile, pa bi na kraju došli i muževi i dečki snubiti cure koje su bile pred udajom. Dečko je odabranoj curi donio jabuku, pa ako bi ju ona prihvatila, to je značilo njen pristanak. Potom su slijedili SNUBOKI- kad je dečko sa svojim ocem došao curi u kuću, sa domaćom rakijom, tražiti njenu ruku, tj. pitati ju za udaju.

Udaja je obično bila dogovorena ili za drugu jesen ili najranije za proljeća iza Uskrsa. Tako je i moj pradjed zaprosio moju prrabaku. Tako su oni živjeli. Teško i mukotrpno su radili, ali su bili puni životne radosti i veselja.